

« zurück blättern vor »

TRATWA subst. f., ab 1425; auch *trafta*, *tratew*, *trafta*, *trawta*, *tryfta*. 1) ‘Flok’ – ‘platforma z połączonych ze sobą pni, belek itp. służąca jako środek transportu rzeczynego’: (1425) 1920 KsMaz II nr 1653, STP *Petrus... obligavit se... dare... vlg. na trawthø roborum*. o 1430 MonIur VI 112, STP *Johannes... recognouit, quia... Nicolao... quingentos truffithi super primam aquam... in Danczk soluturos <se obligavit>*. o 1498 MacPraw VI 274, STP *Kazdemv mayq bicz (sc. rzeki) dobrowolne pilnączemv kromia zadnego czla,... thak isch thes thrafftham (struibus) dosthatheczne dziori kv plinienyv <mają być dane>*. o 1561 UstPraw E2v, SPXVI *coby wádzily ku szćiu Szkutam / Tráffttam etc.* o 1564 KochSat A3, SPXVI *ptywaięc do Gdańska z traftami*. o (1595) 1598 KlonFlis E3, SPXVI *sámá ćię [...] Wiślá [...] Stáwi z komięgą y z tráftq leniwą / Swą drogą krzywą*. o (1691) 1907 PotFrasz I 204, SP17 *Wsadził kokosze jajca na swą traftę z beczką*. o 1775 Boh.Zam. 118, L *Sprowadzili drzewa dla zrobienia z nich tratew, któreby aż do brzegów tamtych wystarczały; porobiono tedy tratwy, i na wodę puszczono*. o 1780 Kopcz Przyp (daw.) II 238, MAY *trawta – tratwa*. o (†1868) o.J. Gaj.z Błoc.Pam. I 276, DOR *Tratwy przewożyły nieustannie wojsko nasze na drugi brzeg, a supery z heroicznym poświęceniem pracowali nad ustawieniem mostów*. o 1955 Dobrow.S.Warsz. 159, DOR *Echem niosły się po fali przeciągłe, schrypnięte głosy flisaków spychających tratwy*. – STP, SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. 2) ‘Holzstoß’ – ‘stos drewna’: [hapax] 1532 BartBydż 151b, SPXVI *Strues, compositio, congeries, acervus lignorum, trawta*. – nur SPXVI. o **Var:** *trafta* subst. f., 1498 MacPraw VI 274, STP o [LBel.] 1780 Włodek Sł, MAY – STP, SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW (m.u.) sowie BAN; *tratew* subst. f., [hapax] 1869–1870 Pol Obrazy II 231, DOR – SW (gw.), DOR (daw.); *trafta* subst. f., [hapax] (1641–1668) 1737 Vol.Leg. 4 733, L – L (zan.), SWIL sowie BAN; *tratwa* subst. f., 1775 Boh.Zam. 118, L – L, SWIL, SW, DOR sowie BAN; *trawta* subst. f., (1425) 1920 KsMaz II nr 1653, STP o [LBel.] 1780 Kopcz Przyp II 238, MAY – STP, SPXVI, L (zan.), SWIL, SW (m.u.); *tryfta* subst. f., [hapax] 1430 MonIur VI 112, STP – nur STP. o **Etym:** ostmd. *treft* subst. f., ‘gebundenes Flok’, GRI, nur für Inh. 1. o **Der:** *traftarz* subst. m., ‘Flößer, Holzflößer’, zuerst geb. CN, nur für Inh. 1; *traftowy* adj., zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *tratwiany* adj., 1868 Kal.Warsz. 104, WIECZ, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *tratwowy* adj., [hapax] 1845 Mier. Kamp. II,154, DOR, zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 1; *tratwiarz* subst. m., ‘Flößer’, [hapax] 1958 Urbańcz.A.Tratwą 164, DOR, zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 1; *tratewka* subst. f., 1904 Tyg.Illustr. 42, DOR, zuerst geb. DOR, nur für Inh. 1. ♦ Die Metathese /-wta/ → /-twa/ erklärt sich wohl nach dem Vorbild des Suffixes /-wa/, z.B. *dratwa*, *pletwa* (1780 Kopcz[yrński])

Przyp (daw.), MAY hält *trawta* bereits für alt). Die frühen Belege (1425–1564) sind im Plural, was sich wohl durch die Art, wie Holz transportiert wurde, erklärt. Das Femininum kommt wohl nach *szkuta*. Inhalt 2 ist eine Art Metonymie: eine Vorwegnahme der künftigen Verwendung des Holzes.

« zurück blättern vor »